

Resumé af forskningskortlægningen ”Varieret læring, bevægelse, udeskole og lektiehjælp”

Indledning

Kortlægningen af forskningen inden for varieret læring, bevægelse, udeskole og lektiehjælp er gennemført af Rambøll og Dansk Clearinghouse og er en af i alt seks kortlægninger, som Undervisningsministeriet har bestilt. De resterende fem omhandler: Sprogudvikling og læsekompetence (Literacy), Matematik (mathematical literacy), Undervisningsmiljø og trivsel, Pædagogisk ledelse (herunder opbygning af evalueringskultur) samt Alsidig udvikling og sociale kompetencer.

På baggrund af kortlægningerne er der udarbejdet praksisrettede publikationer om virkningsfulde indsatser, metoder, redskaber og praksis inden for hvert emne. De praksisrettede publikationer forventes offentliggjort primo september 2014.

Begrebsafklaring

- Varieret læring dækker over tilgange, der skal supplere den fagopdelte klasserumsundervisning gennem praktisk orienterede læringsaktiviteter med henblik på at binde teori og praksis tættere sammen og aktivere eleverne på alternative måder.
- Bevægelse betegner aktiviteter, hvor eleverne er fysisk aktive enten i idrætsundervisningen, bevægelse integreret i de øvrige fag samt i skoledagen i øvrigt.
- Udeskole er undervisning, der regelmæssigt og over længere tid gennemføres uden for klasseværelset og skolens mure.
- Lektiehjælp er understøttelse, hjælp eller vejledning til lektier uden for den obligatoriske undervisning.

Resultater

Kortlægningen har identificeret fem temaer, som alle repræsenterer typer af indsatser, der afspejler forskellige dimensioner af varieret læring, og måder hvorpå man kan indrette en længere skoledag. De fem temaer er:

1. Anvendelsesorienteret undervisning
2. Teknologi
3. Fysisk aktivitet og læring
4. Udendørs undervisning
5. En udvidet skoledag

1) Anvendelsesorienteret undervisning

- Temaet beror på en antagelse om, at praktiske øvelser koblet med teoretiske overvejelser skaber bedre læringsforudsætninger hos eleverne og større motivation for skolearbejdet.
- Anvendelsesorienteret undervisning sætter elevernes aktive involvering i undervisningen i centrum. Undervisningen tager afsæt i undersøgende, eksperimenterende og aktivitetsbaserede arbejdsformer, hvor hensigten er, at eleverne når frem til videnskabelige erkendelser via gennemførelse af forsøg.
- Flere af studierne omfatter inddragelse af praktiske/funktionelle læremidler (eksempelvis centicubes eller magneter), der skal bidrage til elevernes forståelse af teoretiske koncepter.

- Kortlægningen dokumenterer forholdsvist entydigt, at den anvendelsesorienterede undervisning har positive effekter på elevernes faglige udbytte, og de studier, som måler på elevernes motivation, kan ligeledes dokumentere en positiv effekt herpå.

2) Teknologi

- Temaet omhandler indsatser, som inddrager konkrete teknologiske redskaber i undervisningen, fx computerspil, sangprogrammer og interaktive tavler. Derudover omfatter temaet indsatser med mere sammenhængende undervisningsforløb og -programmer, hvor forskellige teknologiske læremidler i højere grad udgør fundamentet i undervisningen.
- Indsatserne er i høj grad elevaktiverende med henblik på at stimulere, engagere og motivere eleverne i undervisningen.
- Brugen af teknologier i undervisningen synes at have positiv betydning for såvel udvikling af elevernes faglige færdigheder som trivsel og motivation for at lære. Kortlægningen peger dog på, at trivsel og motivation som effektmål er mindre belyst i forskningen inden for dette tema.

3) Fysisk aktivitet og læring

- Temaet inddrager emner som bevægelse, idræt og lignende. Størstedelen af studierne hviler på en antagelse om, at fysisk aktivitet kan understøtte elevernes faglige læring.
- Studierne kan grupperes i to typer af indsatser. I den første kategori omfatter indsatserne såvel mere (flere timers idræt) som anderledes idrætsundervisning (fx systematisk undervisning i taekwondo), mens den anden kategori omfatter forskellige måder at indarbejde fysisk aktivitet i den øvrige undervisning og i løbet af skoledagen, fx ved intensive motionsøvelser eller bevægelsesøvelser til stimulation af elevernes kognitive funktionsevner og koncentration.
- Der er overvejende positive effekter for elevernes læring, forudsætninger for læring og trivsel som følge af øget fysisk aktivitet, særligt ved indsatser i idrætsundervisningen. De øvrige indsatser baseret på inddragelsen af fysisk aktivitet i løbet af skoledagen viser mere blandede resultater, men indsatser med kortvarige, intensive fysiske aktiviteter har potentiale til at løfte eleverne fagligt set. Væsentligt er det også at påpege, at et omfattende systematisk review af indsatser inden for fysisk aktivitet viser positive effekter for elevernes faglige præstationer og kognitive udvikling.

4) Udendørs undervisning

- Indsatserne undersøger, om udendørs undervisning har effekt på elevens trivsel, motivation, tiltro til egne evner, sociale og faglige kompetencer, adfærd samt læringsudbytte.
- Temaet omfatter relativt få studier (fem studier) med en lille overvægt af nordisk forskning.
- Kortlægningen viser, at der kan konstateres positive effekter i fire ud af fem studier. I enkelte studier tegner der sig et mere blandet billede af effekterne af udendørs undervisning. Eksempelvis viser et svensk studie af anvendelse af udendørs undervisning over et helt skoleår, at der ikke kan påvises overordnede effekter på elevernes trivsel, men at indsatsen er gavnlig for drengenes psykiske velvære i skolen.
- Et systematisk review rapporterer dog stærke positive effekter af udendørs undervisning på elevernes faglige udvikling, og samtidig at de positive effekter af udendørs undervisning akkumuleres over tid.

5) En udvidet skoledag

- Indsatserne under dette tema knytter sig til aktiviteter i forlængelse af elevernes skemalagte skoledag, herunder lektiehjælp, faglig fordybelse o. lign. Størstedelen af indsatserne under dette tema er gennemført i en amerikansk kontekst.
- Indsatserne er grupperet i tre indsatstyper: Forskellige typer af lektiehjælp, flerstrengede indsatser (hvor lektiehjælp er forankret i bredere programmer) samt talentklasser (et enkelt studie).
- Kortlægningen dokumenterer et relativt sammensat billede i forhold til, om indsatserne er effektfulde eller ej. Man kan ikke på baggrund af kortlægningen konstatere, om en bestemt form for lektiehjælp er mere hensigtsmæssig end andre. Dog indikerer forskningen i temaet om en udvidet (skole)dag, at de flerstrengede indsatser, hvor lektiehjælp indgår som én komponent ud af flere (fx forældresamarbejde, sociale og kulturelle aktiviteter mv.), har positive effekter på særligt elevernes faglige udvikling, om end hovedparten af de inkluderede studier kun tildeles en medium evidensvægt.